

mit dem acc. der Sache oder der Person, von der geredet wird: संकथ-
यां बभूव धर्मानिलेन्द्रप्रभवान्यमौ च MBh. 3, 14745. त्वया संकथ्यमानेन म-
हिम्ना साह्वतो पते: । नातितृप्यति मे चित्तम् Bhāg. P. 8, 3, 13. एवं संकथिते
कृत्स्ने मोक्षधर्मे MBh. 3, 14000. 2, 886. R. 3, 20, 36. — Vgl. संकथा.

कथयितव्यम् (von कथय्) adj. zu erzählen, mitzutheilen: तेन कथ्यते क-
थयितव्यम् Çāk. 79, 14.

1. कथौ (ved. Form für कथम्) wie? woher? P. 5, 3, 26. कथा दृष्टोमाग्रये
RV. 1, 77, 1. कथा ज्ञाते कैवयः को वि वेद 183, 1. कथायं न्यङ्कुत्तानो ऽव प-
यते न 4, 13, 5. कथौ नु ते परि चराणि विद्वान्वीर्या मघवन्त्या चर्क्य 5,
29, 13. 41, 11. 53, 2. 10, 64, 14. AV. 8, 1, 16. Çat. Br. 1, 2, 5, 25. 8, 3, 2, 1.
13, 1, 2, 9. TS. 2, 6, 2, 3. कथा मा निर्भागिति warum hast du mich ent-
erbt? 3, 1, 9. 4. Zu einem blossen Fragewort abgeschwächt: कथा प्रणोति
ह्ययमानमिन्द्रः कथा प्रवृत्तवसामस्य वेदं hört Indra u. s. w.? RV. 4, 23,
3. 4. कथा पुत्रस्य केवलं कथा साधारणं पितुः gehört dem Sohne das Ganze
oder theilt er es mit dem Vater? TS. 2, 6, 4, 7. यथा कथा च auf welche
Weise es auch sei Nir. 10, 16. Çat. Br. 4, 3, 2, 13.

2. कथौ f. P. 3, 3, 105. Vop. 26, 192. Unterredung, Gespräch; Rede;
Erzählung AK. 1, 1, 5, 6. Trik. 3, 2, 22. कृतोद्गीये (über den U.) कथा व-
दामः Kānd. Up. 1, 8, 1. घ्राणुष्मता कथा: कीर्तयतः Āc. G. 4, 6. ब्रह्मो-
द्याश्च कथा: कुर्यात् M. 3, 231. न विगर्ह्यकथा कुर्यात् 4, 72. क्वेभौ सुचिरं
कालं धर्मिष्ठा ताः कथास्तदा Vicv. 2, 11. Daç. 2, 5. शनैश्चक्रुः पृथक्कथाः R.
3, 1, 3. तेन संधाताः कथयन्ति मित्रः कथाः 14. कथास्ते N. 22, 4. Vicv. 2, 12.
स्वयंवरकथा eine Erwählung der Selbstwahl N. (Bopp) 21, 23. गौरवय-
स्त्रितकथः पितुः R. 1, 76, 1. घ्राणुत्तकथं पुत्र पितरं कर्तुमिच्छसि 2, 34, 38.
स्मरिष्यति त्वं न स बोधितो ऽपि सन्कथा प्रमत्तः प्रथमं कृतमिव Çāk. 70.
104, 21. किमिति मम कथाविरक्ता ऽन्यासक्ता भवान् Hit. 27, 16. स्वयंवे-
रं किल प्राप्ता त्वमेतेन यशस्विना । राघवेणेति मे सीते कथा श्रुतिपथं गता ॥
तां कथां श्रोतुमिच्छामि विस्तारेण — । वक्तुमाचक्रमे कथाम् R. 3, 4, 3—5.
कुरु रामकथा दिव्यां भोक्वहं मनोरमाम् 4, 2, 38. रामायणकथा 39. सन-
त्कुमारो भगवान्पुरा कथितवान्कथाम् । भविष्यं विदुषो मध्ये तव पुत्रसमु-
द्भवम् ॥ 8, 6. प्रणुधम् — कथो तस्य (von ihm) मनोरमाम् BRAHMA - P. in
LA. 49, 15. MBh. 13, 770. Suçr. 1, 69, 12. 71, 10. Hit. Pr. 6. काककूर्मादी-
नां (von) विचित्रा कथा कथयामि 8, 18. प्रणुत्तकथामिमाम् hört diese Er-
zählung hierüber KATHAS. 3, 4. ऐतिहासिका कथा Sā. bei Rosen zu RV.
1, 6, 5. Bemerkenswerth ist die Redensart का कथा mit dem gen. oder
gewöhnlicher mit dem loc. (auch mit प्रति): wie könnte von diesem die
Rede sein? अमीभिः शकुभिः सुताः । एको ऽपि कृच्छ्रादन्ते भूपसां तु कथैव
का sogar Einer würde mit Mühe sein Leben fristen, wie viel weniger
so viele KATHAS. 4, 123. Dhūrtas. 76, 19. का कथा वाणसंधाने ज्योतिर्देव
हृतः । हंकारेणैव धनुषः स हि विघ्नानपोक्ति Çāk. 82. अभितप्तमयो ऽपि
मार्दवं भजते कैव कथा शरीरिषु Ragh. 8, 43. KATHAS. 19, 28. Prab. 82, 15.
त्वां प्रति का कथा Ragh. 10, 29. Bei den Philosophen bedeutet कथा Dis-
putation Colebr. Misc. Ess. I, 293. — Das Wort ist entweder auf कथ्य
zurückzuführen oder es ist das zum subst. erhobene adv. कथा.

कथाक्रम (कथा + क्रम) m. Beginn eines Gesprächs: द्विजन्मना —
सक्तं चक्रे कथाक्रमम् KATHAS. 23, 64.

कथाज्व (कथा + ज्व) m. N. pr. eines Mannes VP. 278.

कथानक n. eine kleine Erzählung Ver. 15, 13. 21, 14. 27, 14. 18. Verz.

d. B. H. 194, 23. — Vgl. in Betreff der Endung कथाणक, भयानक, श-
यानक.

कथात्तर (कथा + त्तर) n. Verlauf eines Gesprächs: स्मर्तव्यो ऽस्मि
कथात्तरिषु भवता gedenke mein in deinen Gesprächen (beim Abschiede
zugerufen) MĀKĀ. 110, 11.

कथापय् (denom. von कथा) = कथ्य nach ÇĀKAT. Siddh. K. 131, b, 14.
कथापीठ (क + पीठ) N. des 1sten Lambaka oder Buches im Ka-
thāsaritsāgara KATHAS. 1, 4. 8, 37.

1. कथाप्रसङ्ग (क + प्र) m. Zusammenhang von Reden, Gespräch,
Unterhaltung: तेन सक्तं नानाकथाप्रसङ्गावस्थितः Hit. 27, 14. कथाप्रसङ्गेन
नामविस्मृतिः ad 27, 16. पुरा काश्यपार्ये — मित्रः कथाप्रसङ्गेन विवादं
किल चक्रतुः KATHAS. 22, 181. = वार्ता H. an. 5, 10.

2. कथाप्रसङ्ग (wie eben) adj. 1) schwatzhaft ÇABDAR. im ÇKDr. — 2)
verrückt (वातूल) Trik. 3, 3, 57. MED. g. 37. — 3) Vergiftungen heilend
(Charlatan) Trik. H. an. 5, 10. MED.

कथाप्राण (क + प्राण) adj. subst. = कथक ÇABDAR. im ÇKDr.

कथामय (von कथा) adj. aus Erzählungen bestehend: सप्तकथामयी (क-
था) KATHAS. 8, 1.

कथामुख (कथा + मुख oder घ्राण) n. Einleitung zu einer Erzählung
PĀNĀT. 3, 16 in der Unterschr. N. des 2ten Lambaka im KATHASARITSĀ-
GARA KATHAS. 1, 4.

कथायोग (क + योग) m. Gespräch, Unterhaltung: तत्र पुद्गलकथाश्रिताः
परिक्षिप्ताश्च पार्थिव । कथायोगे कथायोगे कथयामासतुः सदा ॥ MBh. 14,
377. पटुवं सत्यवादित्वं कथायोगेन व्युद्यते Hit. I, 92.

कथालाप (क + आलाप) m. dass.: ततस्तेन सक्तं स्थित्वा कथालापिः त-
णं च सः KATHAS. 24, 123. विचित्रकथालापिः Hit. 26, 22.

कथावशेष (क + अशेष) und कथाशेष (क + शेष) adj. von dem nur
die Erzählung nachgeblieben ist d. i. gestorben: कथावशेषता (v. l. क-
थाशेषता) गतः gestorben Prab. 83, 1. — Vgl. कथोक्त und आलेख्यशेष.

कथासरित्सागर (क - स + सा) m. das Meer der Ströme von Er-
zählungen, Titel einer von SOMADEVA verfassten Sammlung von Erzäh-
lungen.

कथिक adj. subj. = कथक Bhūṣipr. bei Wils.

कथीकर (कथा + कर, करोति) in eine Erzählung umwandeln: क-
थीकृतं वपुः ein Körper, von dem man nur noch erzählen kann d. i. ein
gestorbener Körper Kumāras. 4, 13. — Vgl. कथावशेष und आलेख्यशेष.

कथोदय (कथा + उदय) m. Anfang einer Erzählung, Einleitung zu
einer Erzählung: रुसितमन्यनिमित्तकथोदयम् Çāk. 44, v. l. कृत्तकथोदय
Bhāg. P. 1, 7, 12.

कथ्य (von कथय्) adj. worüber oder von dem man reden muss: भरत-
स्य समीपे ते नार्हं कथ्यः कथं च न R. 2, 26, 24.

1. कद् (nom. acc. von 1. क, zur Partikel erstarrt) 1) Fragewort, num
RV. 1, 103, 6. 121, 1. कद् नूनमृता वदेतो अन्तं रपेम 10, 10, 4. कद् ब्रव
आरुतो वीच्या नूनं 6. कद् मकीरध्वा अस्य 8, 55, 10. 10, 29, 4. 4, 23, 2.
5. 8, 83, 7. 8. — 2) wo? Nir. 6, 27. कद् स्य क्वनश्रुतः RV. 8, 36, 5; wenn
क्व als nom. betont würde, könnte कद् als Fragewort gefasst werden.
— 3) am Anf. eines comp. hebt कद्, indem es die Angemessenheit des
gebrauchten Ausdrucks in Frage stellt, das Ungewöhnliche, Abnorme